

ARTE

Din singurătatea ecosistemului

Ramona ARISTIDE

Rachel Monosov s-a născut în Sankt Petersburg, a crescut în Ierusalim, și-a obținut masteratul în arte plastice în Ghent, este cofondatoarea Colectivului CTG și în prezent trăiește și lucrează în Berlin. Artistă multidisciplinară, Rachel Monosov s-a aplecat asupra conceptelor culturale de alenare, apartenență la un spațiu și identitate, reflectând asupra unui prezent lipsit de rădăcini, cu implicații sociale extinse. Lucrările ei au fost incluse în expoziții la BOZAR și Muzeul Dhont-Dhaenens în Belgia, Kunsthau Hamburg și Bundeskunsthalle Bonn în Germania, Muzeul Serlachius în Finlanda, Palazzo delle Esposizioni și Villa Massimo în Roma, și în trei bienale internaționale: cea de-a 11-a Bienală Bamako, cea de-a 13-a Bienală din Dakar și Pavilionul Zimbabwe în cadrul celei de-a 57-a ediții a Bienelei de la Veneția. În 2019, a avut prima expoziție individuală muzeală la Centrul Tarble Arts din Illinois. A câștigat Praxis Stipendium al Academiei Germane la Roma, Premiul Northern Trust Purchase, a fost susținută de Institutul Goethe și a intrat pe lista scurtă a Premiilor Mack First Book. Lucrările ei au fost achiziționate pentru colecțiile permanente de la The Art Institute of Chicago, Muzeul Block al Universității Northwestern și Galeria Națională din Zimbabwe.

Expoziția *It's All Written In The Stars/Totul este scris în stele* poate fi vizitată până pe 13

februarie 2021 la Galeria Catinca Tăbăcaru din București.

It's All Written In The Stars/Totul este scris în stele

It's All Written In The Stars, scurtmetrajul care dă titlul expoziției, confruntă istorii personale și utopii ale inconștientului colectiv, conectând liniile de demarcație interioare cu fenomenele cosmice.

Scris, regizat și jucat de surorile Monosov, Rachel și Maria, acest film autobiografic cu elemente science fiction urmărește întoarcerea celor două în Bukova, un sat din regiunea Zelenchukskiy din Rusia, cunoscut pentru Observatorul Special de Astrofizică (OSA) care a găzduit cel mai mare telescop reflector cu oglindă singulară din lume. Aici, peisajul fosilizat păstrează pretutindeni imagini ale URSS-ului și ale prăbușirii lui și, în interiorul acestuia, alte imagini cu fragmente din copilăria uitată a surorilor concurează cu istoria grandioasă a lucrurilor și capătă, prin forța compensatoare a prezentului, înțelitate. Însă demersul autoreflexiv, intim este subminat de irelevanța gestului și personalul care se vrea *larger than life* devine mărunț, într-atât de mărunț și de insignifiant, încât nu poate rosti nici un cuvânt care să-l scoată din impasul existențial. Privirea gene-

rălă o anihilează pe cea personală, dar filmul, ca formă de a îngloba aceste perspective, recuperează personalul și îi conferă amploare. Tăcerea dintre cele două surori are rezonanța unui act performativ.

Drumurile lor se confundă cu cele ale tatălui care a emigrat din Rusia în Israel în anii '90. Vremurile s-au schimbat, dar peisajul e același – solitar, insular, la fel ca ecosistemul din care face parte. Rachel, de altfel, se întoarce în punctul de plecare, după lungi peregrinări în teritorii străine, unde a trăit și a lucrat intensiv, pentru a afla că rădăcinile sînt, mai mult decît orice, un construct al memoriei afective. Ea este o străină, o imigrantă, o musafiră care se identifică mai puțin cu locul (topos-ul), și mai mult cu deplasarea, schimbarea sau de-venirea.

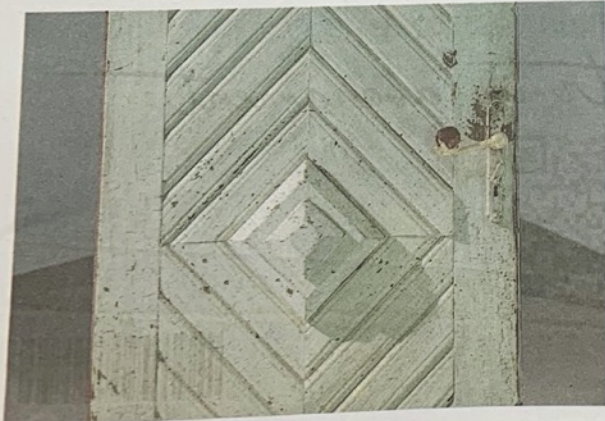
O întrebare actuală, care încă rezervă o doză de idealism, planează de la începutul pînă la sfîrșitul filmului – *există vreun alt loc mai bun pentru umanitate în spațiu?* În mărturia lui Richard Brent Tully, astronom la Institutul de Astronomie din Honolulu, Hawaii, singurul loc unde s-ar putea refugia omenirea în eventualitatea unei catastrofe este planeta Marte, deși, în mare parte, Marte este un mediu mai ostil decît deșertul Sahara sau decît Antarctica, întrucît diferențele gravitaționale pot avea ca efect atrofierea mușchilor, ceea ce înseamnă că un copil născut pe Marte nu ar putea să viziteze planeta Pămînt pentru că nu ar avea susținerea mușchilor săi. „Astfel, nu avem de ales decît să stăm aici și să ne confruntăm cu problemele planetei noastre” (interviu din broșura expoziției *It's All Written In The Stars/Totul este scris în stele*), spune astronomul, cenzurînd cu nonșalanță fanteziile cosmice care conduc o industrie de miliarde de dolari.

De altfel, pentru a ajunge la filmul proiectat la subol trebuie să faci o incursiune în formatul multicameral al galeriei, unde sînt expuse celelalte lucrări multimedia ale artistei, tot atît de surprinzătoare și de bizare ca materialul cinematografic. Autoportretele surorilor Monosov la întoarcerea în Rusia

sînt urmate de o serie de obiecte sculptate sau asamblate combinînd materiale vechi și noi cu materialele contrafăcute – o ușă din lemn masiv scoorjită atrage atenția prin danța aurie care reprezintă o gheară ținînd în strînsăoarea ei o piatră pseudoprețioasă, imitație a unui obiect de lux, inutil, dar care servește scopului. Rachel Monosov atinge, prin fiecare obiect, un exces, un surplus, cu scopul de a denunța artificialul și falsul care domină cultura de masă și de a evita alienarea printr-o critică riguroasă. O pereche de aripi realizate din aluminiu, cu titlul *Nu-mi călca libertatea în picioare (Don't step on my freedom)* intră în contradicție cu evidența urmelor de talpă imprimate pe material, prevenind ceea ce s-a întîmplat deja, tocmai pentru a scoate în evidență, ironic, eșecul sistemului actual. Ironia artistei domină în tot ansamblul expozițional. Seria de hibride face trimitere directă la contrastele dintre realitatea precară și fetișismul bunurilor de consum, adică ceea ce Guy Debord numea *dictatura iluziei* în societatea capitalistă.

Lucrările care compun expoziția nu conțin nici o previziune astrologică, în schimb par să sublinieze ciudățenia și singularitatea acestui ecosistem privit de un ochi străin. Dacă un extraterestru ar organiza o expoziție care să exprime viziunea despre locuitorii acestui teritoriu, cred că ar avea asemănări frapante cu cea a lui Rachel Monosov. —

Din singurătatea ecosistemului

Ramona ARISTIDE

Rachel Monosov s-a născut în Sankt Petersburg, a crescut în Ierusalim, și-a obținut masteratul în arte plastice în Ghent, este cofondatoarea Colectivului CTG și în prezent trăiește și lucrează în Berlin. Artistă multidisciplinară, Rachel Monosov s-a aplecat asupra conceptelor culturale de alienare, apartenență la un spațiu și identitate, reflectând asupra unui prezent lipsit de rădăcini, cu implicații sociale extinse. Lucrările ei au fost incluse în expoziții la BOZAR și Muzeul Dhont-Dhaenens în Belgia, Kunsthaus Hamburg și Bundeskunsthalle Bonn în Germania, Muzeul Serlachius în Finlanda, Palazzo delle Esposizioni și Villa Massimo în Roma, și în trei biennale internaționale: cea de-a 11-a Bienală Bamako, cea de-a 13-a Bienală din Dakar și Pavilionul Zimbabwe în cadrul celei de-a 57-a ediții a Bienalei de la Veneția. În 2019, a avut prima expoziție individuală muzeală la Centrul Tarble Arts din Illinois. A câștigat Praxis Stipendium al Academiei Germane la Roma, Premiul Northern Trust Purchase, a fost susținută de Institutul Goethe și a intrat pe lista scurtă a Premiilor Mack First Book. Lucrările ei au fost achiziționate pentru colecțiile permanente de la The Art Institute of Chicago, Muzeul Block al Universității Northwestern și Galeria Națională din Zimbabwe.

Expoziția *It's All Written In The Stars/Totul este scris în stele* poate fi vizitată pînă pe 13

februarie 2021 la Galeria Catinca Tăbăcaru din București.

It's All Written In The Stars/Totul este scris în stele

It's All Written In The Stars, scurtmetrajul care dă titlul expoziției, confruntă istorii personale și utopii ale inconștientului colectiv, conectînd liniile de demarcație interioare cu fenomenele cosmice.

Scris, regizat și jucat de surorile Monosov, Rachel și Maria, acest film autobiografic cu elemente science fiction urmărește întoarcerea celor două în Bukova, un sat din regiunea Zelenchukkiy din Rusia, cunoscut pentru Observatorul Special de Astrofizică (OSA) care a găzduit cel mai mare telescop reflector cu oglindă singulară din lume. Aici, peisajul fosilizat păstrează pretutindeni imagini ale URSS-ului și ale prăbușirii lui și, în interiorul acestuia, alte imagini cu fragmente din copilăria uitată a sursorilor concurează cu istoria grandioasă a lucrurilor și capătă, prin forța compensatoare a prezentului, înfățișate. Însă demersul autoreflexiv, intim este subminat de irelevanța gestului și personajul care se vrea *larger than life* devine mărunț, într-atît de mărunț și de insignifiant, încît nu poate rosti nici un cuvînt care să-l scoată din impasul existențial. Privirea gene-

rală o anihilează pe cea personală, dar filmul, ca formă de a îngloba aceste perspective, recuperează personalul și îi conferă amploare. Tăcerea dintre cele două surori are rezonanța unui act performativ.

Drumurile lor se confundă cu cele ale tatălui care a emigrat din Rusia în Israel în anii '90. Vremurile s-au schimbat, dar peisajul e același – solitar, insular, la fel ca ecosistemul din care face parte. Rachel, de altfel, se întoarce în punctul de plecare, după lungi peregrinări în teritorii străine, unde a trăit și a lucrat intensiv, pentru a afla că rădăcinile sînt, mai mult decît orice, un construct al memoriei afective. Ea este o străină, o imigrantă, o musafiră care se identifică mai puțin cu locul (topos-ul), și mai mult cu deplasarea, schimbarea sau devenirea.

O întrebare actuală, care încă rezervă o doză de idealism, planează de la începutul pînă la sfîrșitul filmului – *există vreun alt loc mai bun pentru umanitate în spațiu?* În mărturia lui Richard Brent Tully, astronom la Institutul de Astronomie din Honolulu, Hawaii, singurul loc unde s-ar putea refugia omenirea în eventualitatea unei catastrofe este planeta Marte, deși, în mare parte, Marte este un mediu mai ostil decît deșertul Sahara sau decît Antarctica, întrucît diferențele gravitaționale pot avea ca efect atrofierea mușchilor, ceea ce înseamnă că un copil născut pe Marte nu ar putea să viziteze planeta Pămînt pentru că nu ar avea susținerea mușchilor săi. „Astfel, nu avem de ales decît să stăm aici și să ne confruntăm cu problemele planetei noastre” (interviu din broșura expoziției *It's All Written In The Stars/Totul este scris în stele*), spune astronomul, cenzurînd cu nonșalanță fanteziile cosmice care conduc o industrie de miliarde de dolari.

De altfel, pentru a ajunge la filmul proiectat la subsol trebuie să faci o incursiune în formatul multicameral al galeriei, unde sînt expuse celelalte lucrări multimedia ale artistei, tot atît de surprinzătoare și de bizare ca materialul cinematografic. Autoportretele sursorilor Monosov la întoarcerea în Rusia

It's all written in the Stars
RACHEL MONOSOV
 SEP. 20 - 13. 2021
GALERIA CATINCA TABACARU
 Strada Mexic 1, Bucharest
 Opening Dec 5, 2020
 14:00 - 20:00

sînt urmate de o serie de obiecte sculptate sau asamblate combinînd materiale vechi și noi cu materiale contrafăcute – o ușă din lemn masiv scorjîtă atrage atenția prin danța aurie care reprezintă o gheară ținînd în strînsoarea ei o piatră pseudoprețioasă, imitație a unui obiect de lux, inutil, dar care servește scopului. Rachel Monosov atinge, prin fiecare obiect, un exces, un surplus, cu scopul de a denunța artificialul și falsul care domină cultura de masă și de a evita alienarea printr-o critică riguroasă. O pereche de aripi realizate din aluminiu, cu titlul *Nu-mi călca libertatea în picioare (Don't step on my freedom)* intră în contradicție cu evidența urmelor de talpă imprimate pe material, prevenind ceea ce s-a întîmplat deja, tocmai pentru a scoate în evidență, ironic, eșecul sistemului actual. Ironia artistei domină în tot ansamblul expozițional. Seria de hibride face trimitere directă la contrastele dintre realitatea precară și fetișismul bunurilor de consum, adică ceea ce Guy Debord numea *dictatura iluziei* în societatea capitalistă.

Lucrările care compun expoziția nu conțin nici o previziune astrologică, în schimb par să sublinieze ciudătenia și singularitatea acestui ecosistem privit de un ochi străin. Dacă un extraterestru ar organiza o expoziție care să exprime viziunea despre locuitorii acestui teritoriu, cred că ar avea asemănări frapante cu cea a lui Rachel Monosov. —

